

राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेंतर्गत
ऊसतोडणी यंत्रास अनुदान देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्र. ससाका-२०१५/प्र.क्र. १३७/२५-स
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- १७ मार्च, २०१७

वाचा :- १) राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेंतर्गत राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या दिनांक २३ जानेवारी, २०१७ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त व कृषी, पशु संवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विकास विभागाचे पत्र क्र. राकृवि-०९१६/प्र.क्र.१३६/राकृवियो कक्ष, दिनांक ७ फेब्रुवारी, २०१७
२) साखर आयुक्त, पुणे यांचे पत्र क्र. सा आ / विकास /RKVY /ऊ. तो. यंत्र /१०१५ /१७/ दिनांक २८.२.२०१७

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यामध्ये देशाच्या साखर उत्पादनापैकी एक तृतीयांश साखर उत्पादन होते. शासनाने विविध प्रकारच्या शैक्षणिक सुविधा, मजुरांना उपलब्ध होणा-या विविध रोजगाराच्या संधी, जीवनशैलीतील बदल यामुळे आर्थिक, सामाजिक व शैक्षणिक स्तर उंचावणे अशा बाबींमुळे ऊस तोडणी मजुरांची संख्या कमी होत असल्याचे दिसून येत आहे. ऊसाच्या क्षेत्रामध्ये व उत्पादनामध्ये होत असलेली वाढ यामुळे साखर कारखान्यांना ऊस तोडणीची समस्या निर्माण झालेली आहे. भविष्यात ऊसतोडणी वेळेवर होण्यासाठी ऊस तोडणीचे काम काही प्रमाणात ऊस तोडणी यंत्राद्वारे करणे आवश्यक झाले आहे. ऊस तोडणी यंत्राच्या किंमती जास्त असल्यामुळे यंत्राच्या खरेदीदारास काही प्रमाणात अर्थसहाय्य करण्याची आवश्यकता आहे. त्यामुळे ऊस तोडणी यंत्राच्या खरेदीसाठी सहकारी साखर कारखाने / व्यक्ती / बचत गट / शेतकरी समुह व स्वयंसहाय्यता गट यांना राष्ट्रीय कृषी विकास योजने अंतर्गत अनुदान उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सन २०१६- १७ या आर्थिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेंतर्गत ऊस तोडणी यंत्र खरेदीसाठी अनुदान देणेबाबतची योजना राबविण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे. सदर योजनेअंतर्गत राज्यातील सहकारी साखर कारखाने, व्यक्ती अथवा त्यांचा समुह गट, शेतकरी अथवा त्यांचा समुह गट व स्वयंसहाय्यता गट (SHG) हे अनुदानास पात्र राहतील. सदर योजना राज्यस्तरीय असून राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेंतर्गत सन २०१६-१७ मध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या निधीमधून राबविण्यात येणार आहे.

१. सदर योजनेनुसार सहकारी साखर हे ऊस तोडणी यंत्राच्या एकूण किंमतीच्या ४० टक्के अथवा रु. ४० लाख यापैकी जी रक्कम कमी असेल इतक्या रकमेइतके अनुदान पात्र राहतील मात्र या करिता कारखान्यांचे नक्तमुल्य अधिक असणे आवश्यक राहिल.

२. राज्यातील व्यक्ती अथवा त्यांचा समुह गट, शेतकरी अथवा त्यांचा समुह गट व स्वयंसहाय्यता गट (SHG) हे देखील ऊस तोडणी यंत्राच्या एकूण किंमतीच्या ४० टक्के अथवा रु. ४० लाख यापैकी जी रक्कम कमी असेल इतक्या रकमेइतके अनुदास पात्र राहतील. मात्र यासाठी त्यांना ते ज्या कारखान्याच्या कार्यक्षेत्रात ऊस तोडणीचे काम करणार आहेत त्या कारखान्याचे संमतीपत्र घेणे आवश्यक राहिल.
 ३. अर्जदाराने सन २०१६- १७ या आर्थिक वर्षामध्ये स्वतः अथवा वितीय संस्थाकडून कर्जरूपाने ऊसतोडणी यंत्र पुरवठादार कंपनीकडून ऊस तोडणी यंत्र खरेदी करावे.
 ४. सदर योजनेअंतर्गत, ऊस तोडणीच्या यंत्रास खरेदी अनुदान मिळणेकरिता अर्जदारांनी परिपूर्ण प्रस्ताव साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे सादर करावा.
 ५. अर्जदारांच्या प्रस्तावाची छाननी खालील लाभार्थी निवड समितीमार्फत करण्यात येईल.
 ६. लाभार्थी निवड समिती प्रस्तावाची छाननी करून परिपूर्ण अनुदानाच्या प्रस्तावास मंजुरी देईल.
 ७. तदनंतर अनुदानाची रक्कम ऊसतोडणी यंत्र लाभार्थीच्या बँक कर्ज खात्यामध्ये किंवा स्वतःच्या निधीतून ऊस तोडणी यंत्र खरेदी केले असल्यास लाभार्थीच्या बँक बचत खात्यामध्ये साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेमार्फत अदा करण्यात येईल.
 ८. केवळ लाभार्थी निवड समितीने निवड केलेले प्रस्ताव अनुदानास पात्र राहिल.
- सदर योजने योजनेसाठी लाभार्थीची निवड करण्यासाठी समिती खालीलप्रमाणे राहिल:-

१. मंत्री (सहकार)	:	अध्यक्ष
२. राज्यमंत्री (सहकार)	:	उपाध्यक्ष
३. सचिव (सहकार)	:	सदस्य
४. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र राज्य, सहकार साखर कारखाना संघ, लि. मुंबई	:	सदस्य
५. वसंतदादा साखर संस्था, प्रतिनिधी	:	सदस्य
६. साखर संचालक, (प्रशासन) साखर आयुक्तालय, पुणे	:	सदस्य सचिव

९. सदर योजनेच्या इतर सर्वसाधारण अटी व शर्ती खालीलप्रमाणे राहतील:
- ऊसतोडणी यंत्रास अनुदान देणेबाबतची योजना सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाकरिता अंमलात राहिल.
- ऊसतोडणी यंत्राची निवड करण्याची जबाबदारी संबंधित कारखाना/ लाभार्थी यांची राहिल.
- ऊसतोडणी यंत्राचा वापर महाराष्ट्र राज्यामध्येच करणे बंधनकारक राहिल.
- कारखाना/ व्यक्तीगत लाभार्थी यांनी यंत्राचा वापर संबंधित कारखान्यांच्या / करार करण्यात आलेल्या कारखान्याच्या कार्यक्षेत्रातील ऊस संपेपर्यंत करणे बंधनकारक राहिल.

- संबंधित कारखान्याचे अथवा करार करणेत आलेल्या कारखान्यांचे कार्यक्षेत्रातील ऊस संपल्यानंतर इतर कारखान्यांकडे ऊस तोडणी यंत्राचा वापर करता येईल.
- ऊसतोडणी यंत्रास काम मिळवण्याची जबाबदारी यंत्र खरेदीदाराची राहिल.
- ऊस तोडणी यंत्र पुरवठादार, कारखाना व खरेदीदार यांना आवश्यक ती सेवा, सुटेभाग इ. बाबीबाबत आवश्यक तो करार लाभार्थी व यंत्र पुरवठादार यांचे स्तरावर करावा.
- ऊस तोडणी यंत्र खरेदीदाराकडील मनुष्यबळ प्रशिक्षित करण्याची जबाबदारी यंत्र पुरवठादार यांची राहिल व प्रशिक्षणाची, खात्री करूनच खरेदीदाराने यंत्राची निवड करावी.
- ऊस तोडणी यंत्राची खरेदी केल्यानंतर कंपनीच्या स्पेशिफिकेशन्सप्रमाणे मशिनरी उपलब्ध झाल्याचे प्रमाणपत्र संबंधित प्रादेशिक सह संचालक (साखर) यांनी प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.

१०.आयुक्त साखर, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे या योजनेची अंमलबजावणी व सनियंत्रण अधिकारी राहतील.

११.सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३१७१६१००४६७०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि. शि. देसाई)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

प्रत,

१. मा. मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव
२. मा. मंत्री (कृषी) यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
५. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अप्पर मुख्य सचिव (सहकार), पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. प्रधान सचिव (कृषी), कृषी, पशु संवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

९. उप सचिव (राकृवियो), कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. व्यवस्थापकिय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ मर्यादित, मुंबई.
११. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्या. मुंबई .
१२. कक्ष अधिकारी, (राकृवियो कक्ष) कृषी, पशु संवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास विभाग , मंत्रालय, मुंबई.
१३. महा संचालक, वसंतदादा साखर संस्था, मांजरी, पुणे
१४. सर्व अधिकारी /कार्यासने सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग , मंत्रालय, मुंबई.
१५. कार्यासन २५-स संग्रहार्थ.